

Άριθμ. Πρωτ.: Φ.1/3/807

Έν Καισαριανῇ τῇ 1η Νοεμβρίου 2017

Ε Γ Κ Υ Κ Λ Ι Ο Σ 174 η

Πρός

Τούς Πανοσιολογιωτάτους καί Αιδεσιμολογιωτάτους Πρεσβυτέρους
τούς Ἱεροκήρυκες καί τούς Ἐφημερίους
καί τούς Εὐλαβεστάτους Διακόνους
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας

Ἀγαπητοί Πατέρες καί Ἀδελφοί
Χαίρετε ἐν Κυρίῳ

ε τήν ἀνά χεῖρας Ἐγκύκλιό μας διατυπώνουμε τίς κανονικές, ἐκκλησιολογικές καί πνευματικές ἀρχές πού διέπουν τήν τέλεση τῶν Ἱεροπραξιῶν στούς Ἑνοριακοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς γιά νά σᾶς βοηθήσουμε στήν ἐπικοινωνία μέ τούς Ἑνορίτες, ὥστε νά τίς ἐκθέτετε μέ εὐγένεια καί πειστικότητα.

1. Ἡ Ἑνορία ἀποτελεῖ τό κέντρο τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῶν πιστῶν.

α΄. Κατά τό πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας ἡ Ἑνορία ἀποτελεῖ τό κέντρο τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῶν πιστῶν. Σ' αὐτή οἱ πιστοί ἀγιάζονται μέ τήν Χάρη τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διδάσκονται τήν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ζοῦν τήν ἐν Πνεύματι ζωή καί οἰκοδομοῦνται στό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ.

β'. Ανάμεσα στο πιστό και στην Ένορία του υφίσταται από την ώρα που βαπτίζεται στο Όνομα της Αγίας Τριάδος ένας ακατάλυτος πνευματικός δεσμός που είναι έργο του αγίου Πνεύματος.

Ο ίδιος ακατάλυτος και ισχυρός δεσμός δημιουργείται μεταξύ του Έφημερίου με την Ένορία, όπως και του Επισκόπου με την Ιερά Μητρόπολη για την οποία εκλέγονται και χειροτονοούνται, αλλά και του Μοναχού με την Ιερά Μονή της μετανοίας του, όπου κείρεται Μοναχός και εντάσσεται στην Αδελφότητα της Ιερᾶς Μονῆς.

Οι Ιεροί Κανόνες της Εκκλησίας είναι εξαιρετικά αυστηροί ως προς την διατήρηση αὐτῶν τῶν ἀδιάσπαστων πνευματικῶν δεσμῶν. Γι' αὐτό αὐτοὶ ἀπαγορεύουν τὸ μεταθετὸ τῶν Ἐπισκόπων, νά λειτουργεῖ ἐκτός τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως του καὶ ἐπιβάλλουν στὸν Ἐπίσκοπο νά κατοικεῖ ἐντός τῶν ὁρίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως του, ὁμοίως καὶ γιὰ τὸν Ἐφημέριο ἰσχύει τὸ ἀμετάθετο καὶ τὰ λοιπά, ὅπως καὶ τὸ ὅτι ὀφείλει νά διαμένει ἐντός τῶν ὁρίων τῆς Ἑνορίας του.

Ἐπίσης ὁ Μοναχός ἀπαγορεύεται νά ἐγκαταλείψει τὴν Ἱερά Μονή τῆς κουρᾶς του.

Ἄλλως ὅσοι δέν τηροῦν αὐτές τίς ἱεροκανονικές προβλέψεις θεωροῦνται ὅτι εὐρίσκονται σέ ἀταξία καὶ διαβιοῦν ἀτάκτως καὶ ἀπολελυμένως καὶ γι' αὐτό υφίστανται πνευματικές κυρώσεις.

Στὸ θέμα αὐτὸ δίδονται θεολογικές διαστάσεις πού σχετίζονται μέ τὸ μυστήριό τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἐξαγγέλθηκε ἀπὸ τὸν Θεό καὶ ἀναγγέλθηκε ἀπὸ τοὺς Προφῆτες ὅτι:

«Ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός» (Πρὸς Κορινθίους Β' στ', 16).

«Ἐμπεριπατήσω ἐν ὑμῖν· καὶ ἔσομαι ὑμῶν Θεός, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι λαός » (Λευϊτικοῦ κστ', 12).

«Ἔσται ἡ κατασκήνωσίς μου ἐν αὐτοῖς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς Θεός, καὶ αὐτοὶ μου ἔσονται λαός » (Ἰεζεκιήλ λζ', 27).

«Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός» (Ἡσαΐου η', 8, 10).

Ὁ Ἀρχιερέας καὶ ὁ Ἱερέας ἐνσαρκώνουν τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ μεταξύ τῶν ἀνθρώπων. Αὕτῃ ἡ παρουσία θά τελειοποιηθεῖ στὸν μέλλοντα αἰῶνα. Ὅταν καὶ πάλι θά ἀναγγελθεῖ ὅτι :

«Ἴδου ἡ σκηνὴ τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαὸς αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν ἔσται, καὶ ἐξαλείψει ἀπ' αὐτῶν ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι, οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι· ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθον. Καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τῷ θρόνῳ· ἴδου καινὰ ποιῶ πάντα. καὶ λέγει μοι· γράψον, ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοὶ εἰσι » (Ἀποκαλύψεως κα', 3-5)

Ἀκόμη καὶ ὅταν χρειάζεται νά μετακινηθοῦν προσωρινῶς, εἰρηνικῶς ὅπως ἐκκλησιαστικά χαρακτηρίζεται, σ' ἄλλη περιοχὴ ἐκτός τῶν ὁρίων εἴτε τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως εἴτε τῆς Ἑνορίας εἴτε τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΣ ἐφοδιάζονται μέ τὰ Συστατικά Γράμματα γιὰ νά γίνουν δεκτοὶ στήν ἐκκλησιαστικὴ ἐπαρχία πού κατευθύνονται.

2. Ὁ ἀγιασμός τῆς ζωῆς τῶν πιστῶν

α' Ἡ δωρεάν χορηγούμενη θεία Χάρη

Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ χορηγεῖται στοὺς πιστοὺς ἀπὸ τοὺς χειροτονημένους Ἱερεῖς καὶ Ἀρχιερεῖς μέ τίς τελούμενες ἀγιαστικές πράξεις δωρεάν κατὰ τὸν λόγο τοῦ Κυρίου «*δωρεάν ἐλάβετε δωρεάν δότε*» (Ματθαίου ι', 8).

Οἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἀναφέρουν τό περιστατικό πού συνέβη στή Σαμάρεια, ὅταν ὁ Σίμων ὁ μάγος προσῆλθε στοὺς ἀποστόλους Πέτρο καὶ Ἰωάννη καὶ ζήτησε νά ἐξαγοράσει μέ χρήματα τὴν ἐξουσία πού εἶχαν νά μεταδίδουν τὴν θεία Χάρη, ὥστε καὶ αὐτός, ὅπως εἶπε : «*Δότε κάμοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ὡς ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας λαμβάνῃ Πνεῦμα Ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι*» (Πράξεων η', 19-20).

Ἐκ τοῦ περιστατικοῦ αὐτοῦ ἡ ἐξαγορά τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ ἔλαβε τό ὄνομα «Σιμωνία» πού ἀπαγορεύεται ἀπολύτως καί τιμωροῦν αὐστηρότατα οἱ Ἱεροί Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας σ' ὅσους τό ἐπιχειροῦν.

Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος συνιστᾷ στούς Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας νά μήν ποιμαίνουν τούς πιστούς αἰσχροκερδῶς, ἀλλά μέ τήν θέλησή τους (Α' Πέτρου ε', 2).

β'. Ἡ μέριμνα γιά τόν βιοπορισμό τοῦ Ἱερατείου

Παραλλήλως ὅμως πρός αὐτά πρέπει νά λάβουμε ὑπ' ὄψιν μας καί ἄλλες ἀρχές πού ἰσχύουν, γιά τόν βιοπορισμό τοῦ Ἱερατείου καί τήν συντήρηση τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, ὅπως διατυπώνονται στήν Ἀγία Γραφή:

* Στήν Παλαιά Διαθήκη ἀναφέρονται διατάξεις καί ρυθμίσεις μέ τίς ὁποῖες λαμβάνεται ἡ πρόνοια γιά τόν βιοπορισμό τοῦ Ἱερατείου.

Οἱ Ἱερεῖς σύμφωνα πρός τίς διατάξεις τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου (Λευϊτικοῦ α'-ε') ἦταν ἀποκλεισμένοι ἀπό κάθε κληρονομιά καί τρέφονταν κατὰ πρόβλεψη τοῦ Νόμου ἀπό τίς λοιπές φυλές πού τούς εἶχε ἐπιβληθεῖ νά καταθέτουν πρός αὐτούς τό 1/10 τῶν προϊόντων τῆς γῆς πού καλλιεργοῦσαν καί διάφορες ἄλλες προσφορές. Γιά τίς εἰρηνικές προσφορές λάμβαναν τήν ὠμοπλάτη καί τό στήθος τοῦ προσφερομένου θύματος (Λευϊτικοῦ ζ', 33, 34) καί γιά τίς ἁμαρτίες τά πάντα τοῦ θυσιαζομένου ζώου πλήν τοῦ λίπους πού κάλυπτε τό ἥπαρ (σुकώτι), τήν κοιλιά καί τούς νεφρούς, πού τά ἔκαιγαν στό θυσιαστήριο (Λευϊτικοῦ ζ', 6, 10). Ἀπό τίς ἰδιωτικές θυσίες λάμβαναν τήν ὠμοπλάτη, τήν κοιλιά καί τά σαγόνια τοῦ θύματος (Λευϊτικοῦ ιη', 3). Τά δέρμα καί τό ἔριο (μαλλί) τοῦ κάθε θύματος ἀνῆκε σ' αὐτούς, ὅπως καί μερίδα ἀπό τό ἔριο (μαλλί) τῶν προβάτων κατὰ τήν κουρά τους. Ἐκτός ἀπό αὐτά οἱ Ἱερεῖς καρπώνονταν ποικίλες καί παντός εἶδους ἄλλες προσφορές ἀπό τίς ὁποῖες τρέφονταν καί διατηροῦνταν.

Ὁ Νεεμίας¹ μετά τήν ἐπιστροφή τῶν Ἰουδαίων ἀπό τήν Βαβυλωνιακή αἰχμαλωσία (606 π.Χ. -536π.Χ.) ἀνέλαβε νά ὀργανώσει ἐκ νέου τήν θρησκευτική ζωή καί εἰσήγαγε διάφορες ρυθμίσεις στήν θρησκευτική ζωή τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἀνάμεσα στίς ὁποῖες ἦταν καί ἡ ἐπαναφορά τῆς «δεκάτης» ὑπέρ τῶν Λευϊτῶν.

Συγκεκριμένα επέπληξε τούς υπευθύνους καθώς είχαν παραμελήσει τούς Λευΐτες πού είχαν αναγκαστεί νά δουλεύουν στά χωράφια. Ὁ Νεεμίας ἐπανεφέρε τούς Λευΐτες στήν θέση τους καί ἐμπιστεύθηκε ἄνδρες γιά νά μοιράζουν τίς προσφορές στούς συναδέλφους τους. Ὑπενθύμισε στούς Ἰσραηλῖτες τίς ὑποχρεώσεις πού είχαν ἀναλάβει ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ νά προσφέρουν γιά τήν συντήρηση τοῦ Ναοῦ, γιά τήν τέλεση τῆς θείας λατρείας καί τόν βιοπορισμό καί γιά τήν πράξη του αὐτή ζήτησε ἀπό τόν Θεό νά μήν τόν λησμονήσει, λέγοντάς τους ὅτι:

«Ἀναλαμβάνουμε τήν ὑποχρέωση νά συνεισφέρουμε κάθε χρόνο ἓνα τρίτο τοῦ σίσκλου χρυσάφι γιά τά ἔξοδα λειτουργίας τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ μας. Γιά τούς ἄρτους τῆς προθέσεως, τίς καθημερινές προσφορές τῶν σιτηρῶν, γιά τά ὀλοκαυτώματα τίς θυσίες γιά τά Σάββατα καί τίς νομηνίες ἢ τίς ἄλλες ἐπίσημες γιορτές. Τίς διάφορες ἱερές προσφορές καί τίς θυσίες ἐξιλέωσης πού προσφέρουν οἱ Ἰσραηλῖτες, δηλαδή γιά κάθε ἐργασία πού συντελεῖται στό ναό τοῦ Θεοῦ μας. Ἐπίσης ἐμεῖς, οἱ ἱερεῖς, οἱ λευΐτες καί ὁ ὑπόλοιπος λαός βάλαμε κλῆρο γιά νά καθοριστεῖ ποιές ἀπό τίς συγγενεῖς μας καί σέ ποιές ἐποχές τοῦ χρόνου θά φροντίζουν νά προμηθεύουν ξύλα τόν ναό τοῦ Κυρίου τοῦ Θεοῦ μας, γιά νά ἀνάβουν τό θυσιαστήριο τοῦ Κυρίου, τοῦ Θεοῦ μας, ὅπως εἶναι γραμμένο στό νόμο.

Ἀναλάβαμε ἀκόμη τήν ὑποχρέωση νά φέρνουμε κάθε χρόνο στό ναό τοῦ Κυρίου τά πρωτογεννήματα τῶν χωραφιῶν μας καί τῶν ὀπωροφόρων δέντρων μας. Ἐπίσης θά φέρνουμε στό ναό τοῦ Θεοῦ μας, στούς ἱερεῖς πού ὑπηρετοῦν ἐκεῖ, τούς πρωτότοκους γιούς μας καί τά πρωτογέννητα τῶν κτηνῶν μας, τῶν βοδιῶν μας καί τῶν γιδοπροβάτων μας, ὅπως εἶναι γραμμένο στό νόμο. Ἀκόμη θά φέρνουμε στούς ἱερεῖς, στά παραοικοδομήματα τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ μας τό πρῶτο ζυμάρι ἀπό τά πρῶτα σιτάρια μας καί τίς συνεισφορές μας ἀπό τούς καρπούς τῶν δέντρων, ἀπό τό κρασί καί ἀπό τό λάδι. Τέλος θά φέρνουμε τό ἓνα δέκατο τῆς συγκομιδῆς τῶν χωραφιῶν μας στούς λευΐτες, γιατί αὐτοί εἶναι προσωπικά ὑπεύθυνοι νά μαζεύουν τή δεκάτη σ' ὅλες τίς ἀγροτικές πόλεις μας. Ἐνας ἱερέας ἀπόγονος τοῦ Ἀαρών, θά συνοδεύει τούς λευΐτες, ὅταν αὐτοί θά μαζεύουν τή δεκάτη. Οἱ λευΐτες θά φέρνουν τό

ἓνα δέκατο τῆς δεκάτης στίς ἀποθῆκες τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ μας. Οἱ Ἰσραηλῖτες καί οἱ λευῖτες θά φέρουν τίς προσφορές τοῦ σιταριοῦ, τοῦ κρασιοῦ καί τοῦ λαδιοῦ στά παραοικοδομήματα τοῦ ναοῦ, ὅπου φυλάσσονται τά σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου καί μένουν οἱ ἱερεῖς πού ἔχουν ὑπηρεσία, οἱ θυρωροί καί οἱ ψάλτες. Ἔτσι δέν θά παραμελοῦμε τό ναό τοῦ Θεοῦ μας»

«Ἐπίσης πληροφορήθηκα ὅτι δέν εἶχαν δοθεῖ στούς λευῖτες τά μερίδια τῆς τροφῆς τους, κι ἔτσι αὐτοί καί οἱ ψάλτες πού ἐργάζονταν στό ναό, εἶχαν φύγει καί καλλιεργοῦσαν καθένas τό χωράφι του. Τότε ἐπέπληξα τούς ἀξιωματούχους πού εἶχαν ἐγκαταλείψει ἔτσι τό ναό τοῦ Θεοῦ. Συγκέντρωσα τούς λευῖτες καί τούς ψάλτες καί τούς ἐγκατέστησα πάλι στίς θέσεις τους. Τότε ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι ἔφεραν τή δεκάτη τοῦ σιταριοῦ, τοῦ κρασιοῦ καί τοῦ λαδιοῦ στίς ἀποθῆκες. Καί τοποθέτησα ὑπευθύνους στίς ἀποθῆκες τόν Ἱερέα Σελεμία, τόν γραμματέα Σαδώκ καί τό λευῖτη Πεδαῖα. Γιά βοηθό τους διόρισα τόν Χανάν, γιό τοῦ Ζακκούρ καί ἐγγονό τοῦ Ματτανία, γιατί αὐτοί θεωρήθηκαν ἔμπιστοι. Ἔργο τους ἦταν νά μοιράζουν τίς προσφορές στούς συναδέλφους τους. Θυμήσου με, Θεέ μου, γι' αὐτό, καί μή λησμονήσεις ὅ, τι καλό ἔκανα ἀπό ἀγάπη γιά τό ναό τοῦ Θεοῦ μου καί γιά τίς τελετουργίες πού πρέπει νά γίνονται ἐκεῖ».

« Καί στήσομεν ἐφ' ἡμᾶς ἐντολὰς δοῦναι ἐφ' ἡμᾶς τρίτον τοῦ διδράχμου κατ' ἐνιαυτὸν εἰς δουλείαν οἴκου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Εἰς ἄρτους τοῦ προσώπου καὶ θυσίαν τοῦ ἐνδελεχισμοῦ καὶ εἰς ὀλοκαύτωμα τοῦ ἐνδελεχισμοῦ τῶν σαββάτων, τῶν νομηνιῶν, εἰς τὰς ἐορτάς καὶ εἰς τὰ ἅγια, καὶ τὰ περὶ ἀμαρτίας ἐξιλάσασθαι περὶ Ἰσραὴλ, καὶ εἰς ἔργα οἴκου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. καὶ κλήρους ἐβάλομεν περὶ κλήρου ξυλοφορίας, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ ὁ λαός, ἐνέγκαι εἰς οἶκον Θεοῦ ἡμῶν, εἰς οἶκον πατριῶν ἡμῶν, εἰς καιροὺς ἀπὸ χρόνων, ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτόν, ἐκκαῦσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν, ὡς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ, καὶ ἐνέγκαι τὰ πρωτογεννήματα τῆς γῆς ἡμῶν καὶ πρωτογεννήματα καρποῦ παντός ξύλου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτόν εἰς οἶκον Κυρίου καὶ τὰ πρωτότοκα υἱῶν ἡμῶν καὶ κτηνῶν ἡμῶν, ὡς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ, καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν ἡμῶν καὶ ποιμνίων ἡμῶν ἐνέγκαι εἰς οἶκον Θεοῦ ἡμῶν τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἡμῶν. καὶ τὴν

ἀπαρχὴν σίτων ἡμῶν καὶ τὸν καρπὸν παντὸς ξύλου, οἴνου καὶ ἐλαίου οἴσομεν τοῖς ἱερεῦσιν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον οἴκου τοῦ Θεοῦ· καὶ δεκάτην γῆς ἡμῶν τοῖς Λευίταις. καὶ αὐτοὶ οἱ Λευῖται δεκατοῦντες ἐν πᾶσαις πόλεσι δουλείας ἡμῶν· καὶ ἔσται ὁ ἱερεὺς υἱὸς Ἀαρὼν μετὰ τοῦ Λευίτου ἐν τῇ δεκάτῃ τοῦ Λευίτου, καὶ οἱ Λευῖται ἀνοίσουσιν τὴν δεκάτην τῆς δεκάτης εἰς οἶκον Θεοῦ ἡμῶν εἰς τὰ γαζοφυλάκια εἰς οἶκον Θεοῦ· ὅτι εἰς τοὺς θησαυροὺς εἰσοίσουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Λευὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου καὶ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐκεῖ σκεύη τὰ ἅγια, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λειτουργοὶ καὶ οἱ πυλωροὶ καὶ οἱ ἄδοντες, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψομεν τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν » (Νεεμίου ι', 33-39)

«Καὶ ἔγνωσαν ὅτι μερίδες τῶν Λευιτῶν οὐκ ἐδόθησαν, καὶ ἐφύγосαν ἀνὴρ εἰς ἀγρὸν αὐτοῦ, οἱ Λευῖται καὶ οἱ ἄδοντες ποιοῦντες τὸ ἔργον. καὶ ἐμαχεσάμην τοῖς στρατηγοῖς καὶ εἶπα· διατί ἐγκατελείφθη ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ; καὶ συνήγαγον αὐτοὺς καὶ ἔστησα αὐτοὺς ἐπὶ τῇ στάσει αὐτῶν. καὶ πᾶς Ἰούδα ἤνεγκαν δεκάτην τοῦ πυροῦ καὶ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου εἰς τοὺς θησαυροὺς ἐπὶ χεῖρα Σελεμίας τοῦ ἱερέως καὶ Σαδδουκ τοῦ γραμματέως καὶ Φαδαΐα ἀπὸ τῶν Λευιτῶν, καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν Ἀνὰν υἱὸς Ζακχούρ, υἱὸς Ματθανίου, ὅτι πιστοὶ ἐλογίσθησαν ἐπ' αὐτοὺς μερίζειν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν. μνήσθητί μου, ὁ Θεός, ἐν ταύτῃ, καὶ μὴ ἐξαλειφθῇ τὸ ἔλεός μου, ὃ ἐποίησα ἐν οἴκῳ Κυρίου τοῦ Θεοῦ» (Νεεμίου ιγ', 10-14)

Πλείονα γιὰ τὰ θέματα αὐτὰ ἀναφέρονται στὰ :

α'. Ἐξόδου ιγ', 11-16² κγ', 19α³ λ', 11-16⁴

β'. Ἀριθμῶν κεφ. ιη'⁵

γ'. Δευτερονομίου ιβ', 19⁶

δ'. Μαλαχίου γ', 8-10⁷

***

* Ὁ Κύριος ὅταν ἀπέστειλε τοὺς ἐβδομήκοντα μαθητές Του στὴν ἱεραποστολή τοὺς ἔδωκε ὁδηγίες γιὰ τὸ ἔργο τους καὶ τὴν συντήρησή τους συνιστώντας τους καὶ τὰ ἐξῆς:

«Ὁ θερισμὸς εἶναι πολὺς, οἱ ἐργάτες ὅμως λίγοι· παρακαλέστε, λοιπόν, τὸν κύριό του θερισμοῦ νὰ στείλει ἐργάτες γιὰ τὸ θερισμό του. Πηγαίnete· σᾶς στέλνω σὰν πρόβατα ἀνάμεσα σὲ λύκους. Μὴν παίρνετε μαζί σας χρήματα οὔτε σακίδιο οὔτε

υποδήματα, καί μή χάνετε τήν ὥρα σας γιά νά χαιρετήσετε κάποιον στό δρόμο σας. Σέ ὅποιο σπίτι μπεῖτε, πρῶτα νά λέτε· «εἰρήνη σέ τοῦτο τό σπίτι!». Ἄν ἐκεῖ μένει κάποιος εἰρηνικός ἄνθρωπος, ἡ εὐχή σας θά πιάσει τόπο, ἀλλιῶς θά γυρίσει πίσω σ' ἐσᾶς. Μένετε στό ἴδιο σπίτι τρώγοντας καί πίνοντας ὅ,τι σᾶς προσφέρουν, γιατί στόν ἐργάτη πρέπει νά δοθεῖ ὁ μισθός πού τοῦ ἀξίζει· μήν ἀλλάζετε κατοικία. Ὅταν πάλι μπαίνετε σέ κάποια πόλη καί σᾶς ὑποδέχονται, τρῶτε ὅ,τι σᾶς προσφέρουν. Νά θεραπεύετε τοὺς ἀρρώστους αὐτῆς τῆς πόλης καί νά τοὺς λέτε: ἔφτασε σ' ἐσᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Σ' ὅποια πόλη μπαίνετε καί δέ σᾶς δέχονται, βγεῖτε στοὺς δρόμους καί πεῖτε: «ἀκόμη καί τῇ σκόνῃ τῆς πόλης σας, πού κάθισε στά πόδια μας, τήν τινάζουμε πάνω σας. Ἐνᾶ ὅμως νά ξέρετε: ἔφτασε σ' ἐσᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ»

«Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. ὑπάγετε· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων. μὴ βαστάζετε βαλάντιον, μὴ πήραν, μηδὲ ὑποδήματα, καί μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε, εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν εἰσέρχησθε, πρῶτον λέγετε· εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. καὶ ἐὰν ἡ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἐπανακάμψει. ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε ἐσθiónτες καί πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιός γάρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐστὶ· μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν. καὶ εἰς ἣν ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθiónτε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε αὐτοῖς· ἡγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς εἶπατε· καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἀπὸ τῆς πόλεως ὑμῶν εἰς τοὺς πόδας ἡμῶν ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλην τοῦτο γινώσκετε, ὅτι ἡγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ» (Λουκᾶ ι', 1-11)

***

* Ὁ ἀπόστολος Παῦλος νουθετεῖ τοὺς Κορινθίους ὅτι ὁ Νόμος τοῦ Θεοῦ προβλέπει ὅτι οἱ ἐργάτες τοῦ Εὐαγγελίου δικαιοῦνται νά συντηροῦνται ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ κοινότητα στὴν ὁποία διακονοῦν πνευματικά.

«Ἡ μήπως εἴμαστε οἱ μόνοι, ἐγὼ κι ὁ Βαρνάβας, πού δέν ἔχουμε δικαίωμα συντηρήσεως, ἀλλὰ πρέπει νά ζοῦμε μέ τὴν ἐργασία μας; Ποιὸς πάει ποτέ στρατιώτης στὸν πόλεμο μέ δικά του ἔξοδα; ποιὸς φυτεύει ἀμπέλι καὶ δέν τρώει ἀπὸ τὸν καρπὸ του; ἢ ποιὸς βόσκει πρόβατα καὶ δέν τρώει ἀπὸ τό γάλα τοῦ κοπαδιοῦ; Μήπως αὐτά

ποῦ λέω εἶναι σύμφωνα μόνο μέ τήν ἀνθρώπινη καθημερινή πείρα; Κι ὁ νόμος δέ λέει τά ἴδια; Πράγματι, στό Μωσαϊκό νόμο εἶναι γραμμένο: Μή βάλεις φίμωτρο στό βόδι πού ἀλωνίζει. Μήπως γιά τά βόδια νοιάζεται ὁ Θεός; Ἡ μήπως αὐτό πού λέει ἀναφέρονται πραγματικά σ' ἐμάς; Ἀσφαλῶς αὐτά γράφτηκαν γιά μάς. Γιατί πρέπει αὐτός πού ὀργώνει κι αὐτός πού ἀλωνίζει νά κάνουν τή δουλειά τους μέ τήν ἐλπίδα τῆς συμμετοχῆς στή συγκομιδή. Ἐμεῖς σπείραμε ἀνάμεσά σας πνευματική σπορά· σᾶς φαίνεται πάρα πολύ ἄν θερίσουμε ἀπό σᾶς τά ὑλικά, που εἶναι ἀναγκαῖα γιά τή συντήρησή μας; Ἄν ἄλλοι κάνουν χρήση αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος ἀπέναντί σας, δέ θά ταιρίαζε νά τό κάνουμε περισσότερο ἐμεῖς; Ἐμεῖς ὅμως δέν κάναμε χρήση τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ, ἀλλά ὑπομένουμε κάθε στέρση γιά νά μή δημιουργήσουμε κανένα ἐμπόδιο στή διάδοση τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ. Δεν ξέρετε ὅτι αὐτοί πού ιερουργοῦν στούς ναούς ζοῦν ἀπό τά ἔσοδα τοῦ ναοῦ, καί ὅτι αὐτοί πού προσφέρουν τίς θυσίες παίρνουν τό μερίδιό τους ἀπό τίς θυσίες αὐτές; Πορόμοια καί ὁ Κύριος καθόρισε γι' αὐτούς πού κηρύττουν τό εὐαγγέλιο, νά ζοῦν ἀπό τό κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου»

«Ἡ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; τίς στρατεύεται ἰδίῳς ὀψωνίοις ποτέ; τίς φυτεύει ἀμπελῶνα καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ἢ τίς ποιμαίνει ποίμνην καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποιμένης οὐκ ἐσθίει; Μή κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; ἢ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει; ἐν γὰρ τῷ Μωϋσέως νόμῳ γέγραπται· οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα. μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ Θεῷ; ἢ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει; δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλοῶν τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν ἐπ' ἐλπίδι. Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; ἀλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ἵνα μὴ ἐγκοπὴν τινα δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ προσεδρεύοντες τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται; οὕτω καὶ ὁ Κύριος διέταξε τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν» (Πρὸς Κορινθίους Α', θ', 6-14)

Αὐτά εἶναι ἡ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας ἀπὸ τῆς συστάσεώς Της οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη.

Οἱ Ἐνορίτες καλοῦνται νά προσφέρουν γιά τήν συντήρηση τοῦ Ναοῦ καί τούς ἐργαζομένους γιά τήν ἐξυπηρέτηση τῶν λατρευτικῶν ἀναγκῶν τους.

γ'. Ἡ συντήρηση τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καί τῶν ἐργαζομένων σ' αὐτόν

Βεβαίως δύναται νά ὑποστηρίξει κάποιος, ὅτι αὐτές οἱ προβλέψεις γιά τόν βιοπορισμό τῶν Ἱερέων καλύπτονται μέ τήν μισθοδοσία τῶν Κληρικῶν ἀπό τό Κράτος. Τοῦτο ἀληθές τυγχάνει. Ὡστόσο ὀφείλουμε νά διευκρινίσουμε, ὅτι οἱ εἰσφορές τῶν πιστῶν γιά τίς ἱεροπραξίες δέν ἀποτελοῦν εἰσόδημα τῶν Κληρικῶν. Αὐτές εἰσπράττονται ἀπό τόν Ναό καί ἐκδίδεται ἀποδεικτικό εἰσπράξεως. Τό ποσό διανέμεται σ' ὅλο τό προσωπικό τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ (Ἱεροψάλτες, Νεωκόρους, Εὐπρεπίστριες, Κηπουρούς) πού ἀπασχολεῖται γιά τήν τέλεση γενικῶς τῆς θείας λατρείας καί εἰδικῶς τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων καί τελετῶν ἐκτός τοῦ ὥραριου ἐργασίας του καί σέ ἡμέρες ἀργίας. Ἀπ' αὐτό τό ποσό καλύπτονται καί τά Ἔξοδα λειτουργίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ (φωτισμός, κλιματισμός, (θέρμανση -ψύξη) καθαριότητα καί ἄλλα). Ἐπίσης ἓνα ποσοστό παραμένει καί στό Ναό γιά τήν συντήρηση, ἐπισκευή καί τήν προμήθεια τοῦ ἀναγκαίου ἐξοπλισμοῦ.

Ὅλα αὐτά δέν καλύπτονται ἀπό τήν μισθοδοσία τῶν Κληρικῶν.

3. Μεταβιβάσεις Μυστηρίων

α'. Οἱ ἱεροκανονικές ἀρχές πού ἀνεφέρθηκαν στήν παράγραφο -1- ἐφαρμόζονται καί στούς τόν πιστούς. Γιά νά γίνει δεκτός στήν Ἐνορία ἄλλου Ἐφημερίου ἐκτός τῆς Ἐνορίας πού ἀνήκει καί νά ζητήσει νά τελεσθεῖ μία ἱεροπραξία, ὅπως π.χ. Ἀγιασμοῦ, Εὐχελαίου, Γάμου, Βαπτίσματος ἀπαιτεῖται ἡ ἔγγραφη ἄδεια τοῦ Ἐφημερίου στήν Ἐνορία τοῦ ὁποῖου ἀνήκει. Τούς λόγους σέ κάθε μία περίπτωση κρίνει ἀμετακλήτως ὁ Ἐπίσκοπος ὁ ὁποῖος ἐπιτρέπει ἢ δέν ἐπιτρέπει τήν μεταβίβαση. Οὐσιαστικά μέ τήν μεταβίβαση χορηγεῖται ἀπό τόν Ἐφημέριο μιᾶς Ἐνορίας τό δικαίωμα νά βαπτίσει, νά στεφανώσῃ καί γενικῶς νά εὐλογήσῃ τόν πιστό ἄλλης Ἐνορίας. Χωρίς αὐτή τήν ἄδεια δέν δύναται νά τελεσθεῖ τό οἰοδήποτε Ἱερό Μυστήριον ἐκτός Ἐνορίας.

β'. Σύμφωνα μέ αυτές τίς ἀρχές ἡ θεολογία, ἡ ἐκκλησιολογία καί ἡ τάξη τῆς Ἐκκλησίας μας ὀρίζει τά Ἱερά Μυστήρια γιά τούς Ἐνοριῖτες νά τελοῦνται στήν Ἐνορία ὅπου ἀνήκουν οἱ πιστοί. Ἐπομένως **ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΟΝΤΑΙ**, ὄχι μόνο σέ ἄλλη Ἐνορία, πολλῶ δέ μᾶλλον σέ Προσκυνηματικούς Ἱεροῦς Ναοῦς καί Ἱερές Μονές, πού ἀπαγορεύεται νά τελοῦνται ἐκεῖ. **Ἐπειδή δέν ἐπιτρέπεται νά τελεσθεῖ σέ ἄλλο Ἱερό Ναό τό Μυστήριό γι' αὐτό ἐκχωρεῖται τό δικαίωμα τοῦτο τῶν Ἐνοριῶν σέ ἄλλο Ἱερό Ναό.**

Αὐτές οἱ ἀρχές εἶναι ἀπαράβατες. Οὔτε ὁ Ἐπίσκοπος εὐλογεῖ πιστούς ἄλλης Ἐπισκοπῆς. Οὔτε ὁ Ἐφημέριος ἱεροπράττει ἐκτός τῆς Ἐνορίας.

Στήν περίπτωση πού συμβεῖ μία τέτοια παραβίαση προκύπτουν βαρύτατες εὐθύνες γιά τόν ἐνεργήσαντα ἀντικανονικῶς πού προβλέπονται σαφῶς ἀπό τούς Ἱεροῦς Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας μας.

γ'. Οἱ Μεταβιβάσεις τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων ζητοῦνται ἀπό τούς Ἐνοριῖτες δυστυχῶς ἐκ ματαιοδοξίας καί ἄλλων κοσμικῶν λόγων. Πολλάκις ἡ ματαιοδοξία ἢ ἡ κοσμικότητα παρουσιάζεται μέ τό ἔνδυμα τοῦ *ταξίματος* πού καί αὐτός ὁ λόγος χρησιμοποιεῖται καταχρηστικῶς.

δ'. Μάλιστα εἶναι παρατηρήσεως ἄξιο, ὅτι ἐνῶ στήν Ἐνορία τοῦ πιστοῦ θά τελεσθοῦν τά Μυστήρια ΔΩΡΕΑΝ οἱ Ἐνοριῖτες ἐγκαταλείπουν τήν Ἐνορία τους καί ὑποβάλλονται σέ ἔξοδα καί τालαιπωρίες γιά νά τελέσουν ἄλλοῦ τά Μυστήριά τους. Καί στό τέλος δυσανασχετοῦν, ἐπειδή θά καταβάλουν τό τέλος μεταβιβάσεως στήν Ἐνορία τους.

ε'. Εἰδικότερα γιά τήν καταβολή τοῦ τέλους μεταβιβάσεως τῆς τελέσεως τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων ἐκτός Ἐνορίας πρέπει νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν τά ἑξῆς :

Ἡ μεταβίβαση τῆς τελέσεως τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων ἐκτός Ἐνορίας συνιστᾷ παράβαση τῶν ἰσχυόντων καί διαλύει τούς συνεκτικούς δεσμούς τῶν πιστῶν μέ τήν

Ένορία τους. Τό τέλος τῆς Μεταβιβάσεως ἀποτελεῖ ἐλάχιστη προσπάθεια διατηρήσεως τοῦ πνευματικοῦ δεσμοῦ τῶν Ἑνοριτῶν μέ τήν Ἑνορία τους καί ἐλάχιστη συμβολή στίς δαπάνες συντηρήσεως τοῦ Ἑνοριακοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καί ὑπέρ τοῦ ἐπιτελουμένου Φιλανθρωπικοῦ καί Κοινωνικοῦ ἔργου ἀπό τήν Ἑνορία, στό ὁποῖο ὑποχρεοῦνται οἱ Ἑνορίτες νά συμμετέχουν αὐτοπροαιρέτως. Οἱ Ἑνορίτες ὑποχρεοῦνται νά συμμετέχουν στίς δαπάνες συντηρήσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καί στίς δαπάνες γιά τίς διάφορες πνευματικές, κοινωνικές καί φιλανθρωπικές δραστηριότητες τῆς Ἑνορίας. Κατά τήν ὁμολογίαν «οὐκ ἐγκαταλείψομεν τόν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἄνευ προσφορῶν» (Νεεμίου ι', 39) Σημειώνουμε, ὅτι καί ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός καί Θεός μας κατέβαλε κι Αὐτός καί οἱ Μαθητές Του τό φόρο γιά τήν συντήρηση τοῦ Ναοῦ τῶν Ἱεροσολύμων (Ματθαίου ιζ', 24-27).

στ'. Διαβάζοντας τά ἄρθρα 5 §§2α καί 2β τοῦ ὑπ' ἀριθμόν 8/1979 (ΦΕΚ τ.Α', 1/1950) «Περί Ἱερῶν Ναῶν καί Ἑνοριῶν» διαπιστοῦνται εὐχερῶς ὅτι ἐνῶ τά Ἱερά Μυστήρια στήν Ἑνορία τελοῦνται δωρεάν ὁ ὡς ἄνω Κανονισμός ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ στό Μητροπολιτικό Συμβούλιο νά ρυθμίζει τίς προϋποθέσεις τῆς μεταβιβάσεως τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων σέ ἄλλους Ἱερούς Ναούς. Στή ρύθμιση αὕτη ἐμπίπτει καί ἡ καταβολή τοῦ τέλους τῆς μεταβιβάσεως. Μάλιστα δέ ἡ διαδικασία αὕτη ἐφαρμόζεται σέ ὅλες τίς Ἱερές Μητροπόλεις ἀνεξαρτήτως τοῦ ὕψους τοῦ καταβαλλομένου ποσοῦ πού μπορεῖ νά κυμαίνεται πρὸς ἀποφυγή ἀναπίτρεπτων ἐκτροπῶν καί ἀπαιτήσεων ἀπό τούς Ἐφημερίους.

ζ'. Σέ περίπτωση πού οἱ Ἑνορίτες ἀρνοῦνται νά καταβάλλουν τό τέλος τῆς Μεταβιβάσεως νά ἐξηγεῖτε, ὅτι τότε τό Μυστήριο θά τελεσθεῖ ὑπχρεωτικά στήν Ἑνορία καί μάλιστα ΔΩΡΕΑΝ.

Μέ πατρικές εὐχές.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ
Κείμενα τῆς 174ης (Φ.1/3/807) 1.11.2017 Ἐγκυκλίου**

---

¹ Μεταφράζεται ὁ ἀπὸ τὸν Θεὸ παρηγορούμενος, ὁ Θεοπαρηγορούμενος. Γιὸς τοῦ Ἀχαλία διετέλεσε αὐλικὸς στὴν Περσία καὶ διοικητὴς τῶν Ἑβραίων καὶ ἀρχηγὸς τοὺς κατὰ τὴν ἐπιστροφή τοὺς ἀπὸ τὴν Βαβυλωνιακὴ αἰχμαλωσία καθὼς καὶ ἐπίσημος συγγραφέας. Ἀσκοῦσε τὰ καθήκοντα τοῦ ἀρχιοινοχόου στὴν Περσικὴ αὐλὴ ἐπὶ Ἀρταξέρξου, ἀποσπώντας τὴν ἐκτίμηση καὶ τὴν ἀγάπη του. Ἦταν πολὺ εὐφυὲς καὶ χαρακτηριζόταν ὡς μέγας ἄνδρας καταφέρνοντας νὰ στρέψει τὴν εὐνοία τοῦ βασιλιᾶ πρὸς ὄφελος τῶν ὁμοφύλων του Ἰουδαίων πού ζοῦσαν στὴν ξένη γῆ καὶ εἶχαν ἐκπατρίστεϊ καὶ ταλαιπωρηθεῖ γιὰ πολλὰ χρόνια. Ἡ οἰκτρὴ ἐρήμωση τῶν Ἱεροσολύμων, ὁ ἄκρατος πατριωτισμὸς του, καὶ ἡ εἰλικρινὴς πρὸς τοὺς ὁμοφύλους τοὺς ἀγάπη καὶ συμπάθεια ἔφλεγαν τὴν γενναία καρδιά του καὶ τὰ τρυφερά καὶ θερμὰ αἰσθήματά του πρὸς τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων γιὰ τὴν παλλιγγενεσία τοὺς. Τὰ παραπάνω εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Ἀρταξέρξη ἄδεια ἐπιστροφῆς τῶν Ἰουδαίων στὴν πατρίδα γῆ καθὼς καὶ νὰ προμηθευθεῖ συστατικὲς ἐπιστολὲς πρὸς τοὺς Πέρσες διοικητὲς πέραν τοῦ Εὐφράτη γιὰ νὰ τοῦ χορηγοῦν κατὰ τὴν ὁδοιπορεία τῶν Ἰουδαίων τροφὲς καὶ βοήθεια ἀπὸ τὰ βασιλικά δάση γιὰ νὰ φθάσῃ στὸν προορισμὸ του. Ἀφοῦ διορίσθηκε διοικητὴς τῶν Ἱεροσολύμων τὸ εἰκοστὸ ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Ἀρταξέρξη, δηλαδή τὸ 445 π.Χ. ἄρχισε ἐπίσημα τὴν ἀνέγερση τῶν Ἱεροσολύμων μέ συνεχὴ καὶ μεγάλο ζῆλο καὶ προσπαθώντας νὰ ξεπεράσῃ τὰ προβλήματα καὶ τοὺς ἐχθροὺς πού τὸν ἀπειλοῦσαν καὶ τὸν διέβαλλαν στὸν Ἀρταξέρξη καὶ τὰ ὅποια ὅμως εἶχαν πάντα καλὸ καὶ θετικὸ ἀποτέλεσμα. Ἀνοικοδόμησε ἐντελῶς

τά τείχη τῶν Ἱεροσολύμων ὥστε νά μπορεῖ πλέον ἡ Ἱερουσαλήμ νά κατοικηθεῖ μετά τήν καταστρεπτική καί ὀλέθρια τυραννία τῶν Ἀσσυρίων. Ἀμέσως μετά ἐπανεφερε τά ἥθη καί ἔθιμα τῶν Ἰουδαίων προγόνων του, εἰσήγαγε τόν νόμο, τίς θυσίες, τήν τήρηση τοῦ Σαββάτου καί πολλῶν ἄλλων ἀρχαίων θρησκευτικῶν ἐορτῶν. Ἐπίσης σύνταξε ὠφέλιμους γιά τούς Ἰουδαίους διοικητικούς νόμους γιά νά πολιτεύονται πρὸς τούς Πέρσες χωρίς βλάβη τῶν Ἐθνικῶν καί ἀτομικῶν συμφερόντων τους (βλ. Νεεμίου α', 4· β', 1, 5, 19· στ' 9-19· η' 3· ι', 29). Μετά ἀπό δώδεκα χρόνια διοίκησης τῶν Ἱεροσολύμων πῆγε στήν Περσία (433 π.Χ.) καί ὅταν ἐπανῆλθε βρῆκε πάρα πολλά κακά πού εἶχαν διαπράξει οἱ Ἰουδαῖοι, ὅπως ἡ κατάλυση τοῦ Σαββάτου καί ὁ γάμος μέ ἀλλόφυλες καί ἀλλόθρησκες γυναῖκες. Μέ αὐστηρότητα καί ἔντονη δραστηριότητα ἐπανεφερε τά Ἰουδαϊκά ἥθη καί ἔθιμα στήν προηγούμενη τῆς ἀπουσίας του κατάσταση καί τάξη ὥστε νά πραγματοποιηθεῖ τέλεια ἐθνική ἀποκατάσταση, εὐημερία καί δόξα. Ἀπό ὅλα αὐτά συμπεραίνεται ὅτι τόν Νεεμία χαρακτήριζε ἡ δραστηριότητα, ὁ σεβασμός πρὸς τό καθῆκον, ὁ ἀκραῖος ἐθνισμός, ὁ πατριωτισμός, ἡ εὐσέβεια καί ἡ πίστη πρὸς τόν Θεό. Ἐπίσης φαίνεται ὅτι τό ὑπόλοιπο χρόνο τῆς ἐπίγειας ζωῆς του τόν ὀλοκλήρωσε στά Ἱεροσόλυμα.

² «Ὁ Μωϋσῆς συνέχισε : Ὅταν ὁ Κύριος σᾶς φέρει στήν χώρα τῶν Χαναναίων καί σᾶς τή δώσει, ὅπως τό ὀρκίστηκε σ' ἐσᾶς καί στούς προγόνους σας, θ' ἀφιερώνετε σ' αὐτόν κάθε ἀρσενικό πού γεννιέται πρῶτο. Κάθε πρωτογέννητο ἀρσενικό ζῶο ἀπ' τά κοπάδια σας θά ἀνήκει στόν Κύριο. Κάθε πρωτογέννητο πουλάρι, ὅμως, θά τό ἐξαγοράζετε μέ ἓνα ἀρνί ἢ μ' ἓνα κατσίκι. Ἄν δέν θέλετε νά τό ἐξαγοράσετε, πρέπει νά τοῦ σπάσετε τό σβέρκο. Ἐπίσης κάθε πρωτότοκο γιό σας θά τόν ἐξαγοράζετε.

Ἄν κάποτε σᾶς ρωτήσουν τά παιδιά σας τί σημαίνει αὐτό, θά τοῦς ἀπαντήσετε : Ὁ Κύριος μᾶς ἔβγαλε ἀπό τήν Αἴγυπτο, τό τόπο τῆς δουλείας, μέ δυναμικές ἐνέργειες. Ὅταν ὁ Φαραώ ἀρνιόταν πεισματικά νά μᾶς ἀφήσει νά φύγουμε, ὁ Κύριος θανάτωσε ὅλα τά πρωτότοκα στήν Αἴγυπτο, ἀνθρώπους καί ζῶα. Αὐτός εἶναι ὁ λόγος πού θυσιάζουμε κάθε πρωτογέννητο ἀρσενικό ζῶο κι ἐξαγοράζουμε κάθε πρωτότοκο γιό μας. Αὐτές οἱ θυσίες πρέπει νά εἶναι γιά σᾶς μιᾶ ὑπόμνηση, κάτι σάν ἀνεξίτηλο

σημάδι στο χέρι ή στο μέτωπό σας, ότι μέ ενέργειες δυναμικές μᾶς ἔβγαλε ὁ Κύριος ἀπό τήν Αἴγυπτο» (Ἐξόδου ιγ΄, 11-16)

³ «Τά καλύτερα ἀπό τά πρωτογεννήματα τῆς γῆς σας θά τά φέρνετε στόν οἶκο τοῦ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σας» (Ἐξόδου κγ΄, 19α)

⁴ «Ὁ Κύριος εἶπε στό Μωϋσῆ : Ὅταν θά κάνεις τήν ἀπογραφή τῶν Ἰσραηλιτῶν, πρέπει καθένας τους νά δώσει ἕνα χρηματικό ποσό, ὡς ἀντίλυτρο γιά τήν ζωή του στόν Κύριο, γιά νά μήν πέσει πάνω τους καμιᾶ μάστιγα, ἐξαιτίας τῆς ἀπογραφῆς. Καθένας πού ἔχει ὑποχρέωση ν' ἀπογραφεῖ, θά δώσει μισό σίκλο, μέ βάση τόν ἱερό σίκλο, πού περιλαμβάνει εἴκοσι γκερά. Αὐτός ὁ μισός σίκλος θ' ἀποτελεῖ προσφορά σ' ἐμένα, τόν Κύριο, καί ἐπιβάλλεται σέ ὅλους τοὺς Ἰσραηλίτες ἀπό εἴκοσι ἐτῶν καί πάνω. Ὅταν θά δίνουν τήν προσφορά τους σ' ἐμένα τόν Κύριο, ὡς ἀντίλυτρο τῆς ζωῆς τους. Οἱ πλούσιοι δέν θά δίνουν περισσότερο οὔτε οἱ φτωχοί λιγότερο ἀπό μισό σίκλο. Τό χρῆμα πού θά εἰσπράξεις ὡς ἀντίλυτρο θά τό χρησιμοποιοῦν γιά τή συντήρηση τῆς σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου. Αὐτό θά μοῦ θυμίζει τό λαό τοῦ Ἰσραήλ καί ἐγώ, ὁ Κύριος θά προστατεύω τή ζωή τους» (Ἐξόδου λ΄, 11-16)

⁵ «Τότε ὁ Κύριος εἶπέ στόν Ἀαρών: «Ἐσύ καί οἱ γιοί σου, καί ὅλοι οἱ ἀδερφοί σας οἱ Λευῖτες θά φέρετε τήν εὐθύνη γιά κάθε παράβαση σχετικά μέ τήν ὑπηρεσία στό ἁγιαστήριο. Ἀλλά γιά παραβάσεις σχετικά μέ τήν ἄσκηση τῆς ἱεροσύνης σας, ὑπεύθυνοι θά εἴστε μόνον ἐσύ καί οἱ γιοί σου. Φέρε ἐπίσης κοντά σου τοὺς ἀδερφούς σου, τή φυλή τοῦ προγόνου σου Λευῖ, γιά νά σοῦ παραστέκουν καί νά σέ βοηθήσουν ὅταν ἐσύ καί οἱ γιοί σου θά ὑπηρετεῖτε στή σκηνή τοῦ Μαρτυρίου. Θά ὑπηρετοῦν ἐσένα καί θά ἐκτελοῦν τά καθήκοντά τους στή σκηνή, ἀλλά χωρίς νά πλησιάζουν τά σκεύη τοῦ ἁγιαστηρίου οὔτε τό θυσιαστήριο ἀλλιῶς θά πεθάνουν κι ἐκεῖνοι κι ἐσεῖς. Θά σέ παραστέκουν, θά ἐκτελοῦν τήν ὑπηρεσία τῆς σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου καί κάθε ἐργασία τῆς σκηνῆς ἀλλά κανένας βέβηλος, δηλαδή ξένος πρὸς τή φυλή Λευῖ δέ θά σᾶς πλησιάζει. Μόνον ἐσεῖς θά ἐκτελεῖτε τήν ὑπηρεσία στό ἁγιαστήριο καί στό θυσιαστήριο, ὥστε νά μήν ξεσπάσει πιά ὀργή ἐναντίον τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἐγώ διάλεξα

μέσα από τούς Ἰσραηλίτες τούς ἀδερφούς σας, τούς Λευῖτες, καί τούς ἔθεσα στή διάθεσή σας. Εἶναι ἀφιερωμένοι στόν Κύριο, γιά νά ἐκτελοῦν τήν ὑπηρεσία τῆς σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου. Ἐσύ καί οἱ γιοί σου, θά ἀσκεῖτε τήν ἱεροσύνη σας σ' ὅ,τι ἀφορᾷ τό θυσιαστήριο καί σ' ὅ,τι βρίσκεται πίσω ἀπό τό καταπέτασμα. Αὐτές θά εἶναι οἱ ἀρμοδιότητες τῆς ἱεροσύνης σας, πού ἐγώ σᾶς τή δίνω ὡς δῶρο. Κάθε ἄλλος ἐκτός ἀπό σᾶς πού θά πλησιάζει τά ἱερά σκεύη, θά πεθαίνει».

Τό μερίδιο τῶν ἱερέων

Κύριος εἶπε στόν Ἀαρών: «Ἐγώ σοῦ ἀνέθεσα τήν εὐθύνη γιά τίς προσφορές πού μοῦ ἀφιερώνουν οἱ Ἰσραηλίτες. Τίς δίνω σ' ἐσένα ὡς τό μερίδιο πού ὀρίστηκε γιά σένα καί τούς ἀπογόνους σου μέ νόμο αἰώνιο. Ἀπό τίς ἱερότατες προσφορές, πού καίγονται στή φωτιά, θά ἀνήκουν σ' ἐσένα καί στούς γιούς σου: ὅ,τι ἀπομένει ἀπό τίς ἀναίμακτες προσφορές, ἀπό τίς θυσίες ἐξιλέωσης κι ἀπό τίς θυσίες ἐπανόρθωσης. Θά τίς τρῶτε σέ τόπο ἱερότατο, καί μόνο οἱ ἄντρες θά μποροῦν νά τρῶνε ἀπ' αὐτές. Θά εἶναι γιά σᾶς ἱερές.

Ἐπιπλέον θά σοῦ ἀνήκουν ὅλα τά δώρα πού προσφέρουν οἱ Ἰσραηλίτες μέ τήν εἰδική τελετουργική ὕψωση καί κίνηση. Τό δίνω μέ νόμο αἰώνιο σ' ἐσένα, στούς γιούς σου καί στίς κόρες σου πού μένουν μαζί σου· ὅποιος εἶναι καθαρός μέσο στό σπίτι σου, θά μπορεῖ νά τρώει ἀπ' αὐτά. Τό καλύτερο ἀπό τό λάδι τῆς νέας σοδειᾶς, τό καλύτερο ἀπ' τό καινούργιο κρασί καί τά καλύτερα σιτηρά, τίς ἀπαρχές πού προσφέρουν στόν Κύριο οἱ Ἰσραηλίτες, τά δίνω σ' ἐσένα. Ἐπίσης τά πρωτογεννήματα πού προσφέρουν στόν Κύριο, ἀπ' ὅλα ὅσα παράγει ἡ γῆ, σ' ἐσένα θά ἀνήκουν. Ὅποιος εἶναι καθαρός μέσα στό σπίτι σου θά μπορεῖ νά τρώει ἀπ' αὐτό. Κάθε ἀφιέρωμα τοῦ Ἰσραήλ σ' ἐσένα θά ἀνήκει. Τά πρωτότοκα κάθε ζωντανῆς ὑπαρξης, πού προσφέρονται σ' ἐμένα, τόν Κύριο, εἴτε ἄνθρωπος εἶναι εἴτε ζῶο, θά ἀνήκουν σ' ἐσένα, Μόνο πού τά πρωτότοκα τῶν ἀνθρώπων καί τά πρωτογέννητα τῶν ἀκαθάρτων ζώων θά τά ἐξαγοράζεις. Θά ἐξαγοράζεις τά πρωτότοκα ἀγόρια ἀπό ἑνός μηνός καί πάνω, κατά τήν ἐκτίμησή σου, δίνοντας πέντε ἀσημένιους σίκλους μέ βάση τόν ἱερό σίκλο πού εἶναι εἴκοσι γερά ὁ κάθενας. Ἀλλά δέν θά ἐξαγοράζεις τό πρωτογέννητα τῶν βοδιῶν, τῶν προβάτων καί τῶν κατσικῶν, γιατί αὐτά εἶναι ἱερά. Θά χάνεις τό

αἷμα τους στό θυσιαστήριο καί θά καῖς τό λίπος στή φωτιά, γιά εὐχάριστη μυρωδιά σ' ἐμένα τόν Κύριο. Το κρέας τους ἀνήκει σ' ἐσένα, ὅπως σοῦ ἀνήκει τό στήθος, πού προσφέρεται μέ τήν εἰδική τελετουργική κίνηση, καί ἡ δεξιά ὠμοπλάτη. Ὅτι μοῦ προσφέρουν οἱ Ἰσραηλίτες μέ τήν εἰδική τελετουργική ὕψωση τό δίνω μέ νόμο αἰώνιο σ' ἐσένα, στούς γιούς σου καί στίς κόρες σου πού μένουν μαζί σου. Αὕτη εἶναι διαθήκη ἀμετάκλητη, αἰώνια, πού ἐγώ συνάπτω μ' ἐσένα καί τούς ἀπογόνους σου.

Τό μερίδιο τῶν Λευιτῶν

Ὁ Κύριος εἶπε ἀκόμη στόν Ἀαρών: «Εσύ δέν θά ἔχεις κληρονομικό μερίδιο στή χώρα τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἐγώ εἶμαι τό μερίδιό σου καί ἡ ἰδιοκτησία σου ἀνάμεσα στούς Ἰσραηλίτες. Ὅσο γιά τούς Λευῖτες, τούς δίνω γιά ἰδιοκτησία τό δέκατο ἀπό τά εἰσοδήματα τῶν Ἰσραηλιτῶν, γιά τήν ὑπηρεσία πού θά ἐκτελοῦν στή σκηνή τοῦ Μαρτυρίου. Οἱ ὑπόλοιποι Ἰσραηλίτες δέν θά πλησιάζουν πιά στή σκηνή γιά νά μήν ἀμαρτήσουν καί πεθάνουν. Μόνον οἱ Λευῖτες θά ἐκτελοῦν τήν ὑπηρεσία τῆς σκηνῆς καί αὐτοί θά εἶναι οἱ ὑπεύθυνοι γι' αὐτήν· νόμος αἰώνιος θά εἶναι αὐτός γιά τούς ἀπογόνους σας. Οἱ Λευῖτες δέν θά ἔχουν ἰδιοκτησία ὅπως οἱ ἄλλοι Ἰσραηλίτες, ἀλλά ἐγώ τούς δίνω γιά ἰδιοκτησία τή δεκάτη ἀπό τά εἰσοδήματα τῶν Ἰσραηλιτῶν πού προσφέρονται στόν Κύριο. Γι' αὐτό τούς εἶπα ὅτι δέ θά ἔχουν ἰδιοκτησία ὅπως οἱ ἄλλες φυλές. Ὁ Κύριος ἔδωσε ἐντολή στό Μωϋσῆ νά πεῖ στούς Λευῖτες: Ὅταν θά παίρνετε ἀπό τούς Ἰσραηλίτες τή δεκάτη, πού ἐγώ σᾶς τή δίνω ἐκ μέρους των γιά ἰδιοκτησία σας, θά προσφέρετε σ' ἐμένα ὡς εἰδική συνεισφορά τό ἕνα δέκατο τῆς δεκάτης. Αὕτη ἡ εἰδική συνεισφορά θά ἀντιστοιχεῖ στό σιτάρι πού προσφέρουν ἀπό τό ἄλώνι καί στό μοῦστο πού προσφέρουν ἀπό τό πατητήρι τους οἱ ἄλλοι συμπατριῶτες σας. Ἔτσι κι ἐσεῖς θά φέρνετε τήν προσφορά σας πού ἀνήκει στόν Κύριο ἀπό ὅλα τά δέκατα, πού παίρνετε ἀπό τούς Ἰσραηλίτες. Αὕτη τήν προσφορά πού θά τήν ἔχετε ξεχωρίσει γιά τόν Κύριο θά τή δίνετε στόν Ἱερέα Ἀαρών. Ἀπό ὅλα τά δώρα πού θά σᾶς δίνονται, θά ξεχωρίζετε προσφορές γιά τόν Κύριο. Ἀπό ὅ,τι καλύτερο ὑπάρχει θά προσφέρετε τό καθιερωμένο μερίδιο. Καί ἀφοῦ προσφέρετε σ' ἐμένα τό καλύτερο, τό ὑπόλοιπο θά ἀνήκει σ' ἐσᾶς τούς Λευῖτες, ὅπως αὐτό πού μένει ἀπό τό ἄλώνι κι ἀπό τό πατητήρι μετά τή προσφορά τοῦ ἰδιοκτήτη τους. Μπορεῖτε νά

τρῶτε ἀπ' αὐτά τὰ προϊόντα σέ ὅποιονδήποτε τόπο ἐσεῖς καί οἱ οἰκογένειές σας. Αὐτά εἶναι ἡ ἀμοιβή σας γιά τήν ἐργασία σας στή σκηνή τοῦ Μαρτυρίου. Αὐτή ἡ πράξη δέν θά σᾶς καταλογίζεται ὡς ἁμαρτία, ἐφόσον βέβαια θά ἔχετε προσφέρει πρωτύτερα τό καλύτερο στόν Κύριο. Ἀλλιῶς βεβηλώνετε τίς ἱερές προσφορές τῶν Ἰσραηλιτῶν καί θά πεθάνετε» (Ἀριθμῶν κεφ. ιη')

⁶ «Προσέχετε νά μήν παραμελήσετε τοὺς Λευῖτες ὅσο θά ζεῖτε στήν χώρα σας» (Δευτερονομίου ιβ', 19)

⁷ «Μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νά ἐξαπατήσῃ τό Θεό; Ἐσεῖς ὅμως μέ ἀπατᾶτε κι ὕστερα ρωτᾶτε: μά πῶς σέ ἀπατᾶμε; Μέ ἀπατᾶτε στίς δεκάτες καί στίς προσφορές. Εἶστε φορτωμένοι μέ τήν κατάρα, γιατί μέ ἀπατᾶτε, ἐσεῖς, ὅλο τό ἔθνος. Φέρτε ἀμείωτα τὰ δέκατα στήν ἀποθήκη τοῦ ναοῦ, γιά νά ὑπάρχει τροφή στό ναό μου. Δοκιμᾶστε με τώρα μέ αὐτό καί θά δεῖτε ὅτι θά σᾶς ἀνοίξω τοὺς καταρράχτες τοῦ οὐρανοῦ καί θά σᾶς πλημμυρίσω μέ ἄφθονη εὐλογία! » (Μαλαχίου γ', 8-10)